

Nr 27.

Av herr **Bergh, Ragnar**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till jordbrukets yrkesskolor*.

I bilaga 11 till årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, har föredragande departementschefen under punkt 26, *Lägre lantbruksundervisning m. m., Bidrag till jordbrukets yrkesskolor*, s. 96 o. f., ansett sig böra avvisa en av de sakkunniga för yrkesutbildning inom jordbruk och skogshantering i framställning den 18 sistlidne oktober gjord hemställan, att de i driftkostnadsbidragen till jordbrukets yrkesskolor ingående tilläggsbidragen måtte höjas från 30 kronor per elev och månad till 60 kronor per elev och månad, d. v. s. för Gålö jordbruksskola med 15 480, för Sorselegården med 13 680, för Vittjärvsgården med 18 000 och för jordbruks- och lantushållsskolan i Pålkem med 10 800 kronor, sammanlagt alltså 57 960 kronor.

Såsom motivering anförde de sakkunniga i huvudsak följande:

I en vid 1946 års riksdag väckt motion hemställdes, att stipendier måtte utgå till elever vid jordbrukets yrkesskolor efter samma grunder som vid lantmannaskolor och att tilläggsbidragen måtte utgå efter samma princip. I yttrande över motionen anförde lantbruksstyrelsen, att styrelsen icke ansåge sig kunna tillstyrka förslaget om stipendier men att styrelsen funne det rimligt med en höjning av tilläggsbidragen från 30 kronor till högst 60 kronor per elev och månad, eftersom elevunderstöden vid lantbruksskolorna, med vilka yrkesskolornas elever i stipendiehänseende närmast kunde jämnställas, höjts från 180 till högst 400 kronor för år. Jordbruksutskottet fann emellertid i sitt utlåtande nr 42, att de gällande föreskrifterna i avbidan på resultatet av pågående utredning lämpligen syntes böra bibehållas. Riksdagen beslöt i enlighet härmed.

De sakkunniga, som funnit verksamheten vid de nu befintliga yrkesskolorna vara av stort värde, ha för avsikt att i sinom tid framlägga förslag rörande statsbidrag till dessa skolor. Uppenbart är emellertid, att de nuvarande tilläggsbidragen äro för låga och att betydande tillskott från annat håll måste erhållas för täckande av kostnaderna för elevernas underhåll och arbetspremier. Under hand ha också till de sakkunniga framförts önskemål om att behovet av ökade tilläggsbidrag snarast måtte tillgodoses. De sakkunniga ha funnit starka skäl föreligga för ett ökat statsbidrag och vilja därför förorda, att en höjning av tilläggsbidragen till 60 kronor per elev och månad kommer till stånd redan från och med budgetåret 1947/48 utan avvaktande av utredningsresultatet i övrigt.

I remissutlåtande den 1 sistlidne november har lantbruksstyrelsen tillstyrkt de sakkunnigas framställning.

Föredragande departementschefen framhåller, att ifrågavarande utbildningsform är förhållandevis dyrbar, att han för närvarande icke är beredd att tillstyrka någon mera avsevärd höjning av anslaget till jordbrukets yrkesskolor utan att han anser de nuvarande bidragsgrunderna böra bibehållas i avbidan på resultatet av den åt de ovannämnda sakkunniga anförtrödda utredningen.

Det torde kunna ifrågasättas, huruvida denna motivering är övertygande. Det förefaller icke vara ett orimligt antagande, att, när jordbruksutskottet vid 1946 års riksdag i sitt utlåtande nr 42 under hänvisning just till den pågående utredningen även för sin del avstyrkte ett då framkommet förslag om höjning av elevunderstöden, utskottet förbisåg, att en dylik höjning icke innebure nya bidragsgrunder utan tvärtom återställande av de bidragsgrunder, som riksdagen tidigare tillämpat. Eleverna vid jordbrukets yrkesskolor hade nämligen tidigare i bidragshänseende jämställts med eleverna vid lantbruksskolorna, men under det att bidragen vid dessa höjts från 180 till 400 kronor per elev och år, hade bidragen vid jordbrukets yrkesskolor stannat kvar vid det ursprungliga beloppet. Mot bakgrunden därav ter sig departementschefens hänvisning till den pågående utredningen som skäl för ett avböjande knappast välgrundad, särskilt som de sakkunniga själva i ovannämnda framställning funnit sig böra förorda, att utan avvaktande av utredningsresultatet i övrigt den ifrågasatta höjningen av tilläggsbidragen kommer till stånd redan från och med budgetåret 1947/48. Visserligen anmärker föredragande departementschefen, att behovet av understöd till denna form av yrkesutbildning svårigen kan överblickas *i sin helhet*, förrän utredningen slutförts. Men här är icke fråga om att överblicka behovet i dess helhet utan den mera begränsade frågan om ett sådant understöd åt eleverna för deras uppehälle vid skolan, att denna skolform icke fortfarande kommer att intaga en ogynnsam ställning i jämförelse med annan av statsverket understödd praktisk yrkesutbildning. Oavsett vilken uppfattning man kan ha om just denna form av yrkesutbildning för jordbruket, torde det icke minst med hänsyn till den pågående utredningen av yrkesutbildningen inom jordbruk och skogshantering vara av vikt för bedömande av de olika skolformernas värde, att jordbrukets yrkesskolor finge arbeta under såvitt möjligt likartade ekonomiska betingelser som jämförliga anstalter.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att höja tilläggsbidragen vid jordbrukets yrkesskolor till 60 kronor per elev och månad och

att i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens hemställan förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 266 600 kronor.

Stockholm den 15 januari 1947.

Ragn. Bergh.